

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДВАЛИНИ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ІДІОМАТИЧНОГО ПРОСТОРУ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 2 (44)

УДК 811. 111' 373.7

DOI:10.24144/2663-6840/2020.2(44).175-179

Ковалюк Ю. Методологічні підвалини лінгвістичного аналізу ідіоматичного простору; кількість бібліографічних джерел – 24; мова українська.

Анотація. Ідіоматичний простір соціальної інтеракції є вираженням системи взаємозалежних соціальних актів, де дії окремого індивіда перебувають у безпосередньому причинно-наслідковому зв'язку з діяльністю іншого суб'єкта. У статті з'ясовано питання методологічного аналізу ідіоматичного простору соціальної інтеракції в сучасній англійській мові, запропоновано покрокову модель усебічного вивчення ідіоматичного простору з такими параметрами: *дискурсивний*: принцип мовленнєворозумових дій суб'єктів соціальної інтеракції, пов'язаних із осмисленням, пізнанням і представленням світу одного суб'єкта (адресанта) та осмисленням мовної картини світу іншим суб'єктом (адресатом); *варіантологічний*: принцип представлення ідіоматичного простору у вигляді опозиції цілого (глобальної англійської мови – Global English) і конкретного (національних варіантів англійської мови – national varieties of English); *лінгвокогнітивний*: принцип представлення інформації у вигляді ментальних просторів як ділянок концептуального простору; *прагматичний*: принцип вираження змін на рівні модальності висловлювання залежно від того, кому призначена інформація, що передається, та якими цілями керуються суб'єкти соціальної інтеракції; *лінгвокультурний*: принцип вираження взаємозв'язку між лінгвістичною формою висловлення суб'єктів соціальної інтеракції і відповідними культурними концептами. Поняття “ідіоматичний простір” визначено як дискурсивно та географічно опосередковане середовище репрезентації ментальних просторів як ділянок концептуального простору, за якими закріплені певні види інформації, сконструйованої на основі узагальнених мовних, прагматичних і культурних стратегій. Праця відкриває перспективи щодо дослідження видових концептів ідіоматичного простору соціальної інтеракції, таких як EXCHANGE (ОБМІН), COMPETITION (ЗМАГАННЯ), CONFLICT (КОНФЛІКТ), COOPERATION (СПІВПРАЦЯ) і ACCOMMODATION (ПРИМИРЕННЯ) в британському, американському, австралійському та канадському національних варіантах сучасної англійської мови.

Ключові слова: ідіома, ідіоматика, ідіоматичний простір, соціальна інтеракція, концептуальний простір.

Постановка проблеми. Нині поряд із власне лінгвістичним й емпіричним підходами у вітчизняних і зарубіжних наукових пошуках в царину фразеології активно впроваджуються досягнення таких дисциплін, як лінгвокультурологія, когнітивна лінгвістика та теорія дискурсу. У випадку фразеології англійської мови сюди також слід додати корпусну лінгвістику, граматику конструкцій і лінгвістичну варіантологію. При цьому дискурсивна інформація дедалі частіше стає корпусно-зорієнтованою. Пріоритетними напрямками ідіоматичних досліджень виступають формульна природа мови, психолінгвістична реальність холістично засвоєних багатослівних мовних виразів (*англ.* multi-word expressions) і роль ідіом у вивченні другої мови, яка вивчається як ментальний феномен, а методологія та інструментарій здійснення лінгвістичних пошуків набувають між- та мультидисциплінарного характеру. В дослідженнях такого штибу релевантним стає принцип експланаторності, який виводить лінгвістів на рубежі психолінгвістики, етнолінгвістики, культурології, соціології та інших сфер наукової діяльності, безпосередньо пов'язаних із мовознавством.

Ідіоматичний простір соціальної інтеракції, що перебуває у фокусі нашої уваги в цьому дослідженні, з одного боку, є вираженням системи взаємозалежних соціальних актів, де дії окремого індивіда перебувають у безпосередньому причинно-наслідковому зв'язку з діяльністю іншого суб'єкта. З такого погляду ідіоматичний простір соціальної інтеракції – цілком зрозуміле поняття, яке підлягає

аналізу з використанням інструментарію традиційної лінгвістики. З іншого боку, соціальна інтеракція – є нестабільним конструктом, якому властиві полісуб'єктність та динаміка. Саме тому вважаємо, що ідіоматичний простір соціальної інтеракції потребує такого підходу до свого опису, який би дав змогу вивчити його прояви на різних рівнях соціальної взаємодії в статичній та в динамічній.

Аналіз досліджень. У сучасній науці декларується потреба в холістичному підході до вивчення ідіоматики та її основних одиниць (Wray 2012; Wood 2015; Siyanova-Chanturia 2015 та ін.). Наше розуміння холістичного підходу до тлумачення ідіоматичного простору соціальної інтеракції ґрунтується на синтезі акумульованого знання в різних галузях науки з метою опису мовного матеріалу з позицій принципу мультидисциплінарності.

Поняття простору є одним із перспективних у мовознавстві, оскільки дозволяє згрупувати елементи одного рівня, системи або аспекту. Ця спрямованість зумовлюється необхідністю пояснення особливостей організації та функціонування мовно-мисленнєвого інформаційного простору, що слугує підґрунтям його цілісності та взаєморозуміння мовців [Ніконова 2012, с. 120]. Процес комунікації водночас визначається як багаторівневий комплекс трансформацій, у результаті яких вихідна інформація проходить через низку змін – заломлень [Гуревич 2011, с. 9]. У когнітології простір є універсальною категорією, яка об'єднує мовні одиниці, уявлення, знання про світ і людину, що уможливує

опис й аналіз їх мовної реалізації та репрезентації [Щукіна 2005, с. 5] та дає змогу розглядати його як методологічну основу інтерпретації дискурсу як цілісного структурно-сислового простору. Водночас поняття “ідіоматичного простору” залишається недостатньо дослідженим у сучасній англістиці, потребує уточнення та обґрунтування методологічної основи для його опису, де простір здебільшого описано в термінах антропоцентричних (Фещенко 2007) і локативних (Андрєєва 2007) концептів.

Мета статті – з’ясування методологічних підвалин і принципів у дослідженні ідіоматичного простору соціальної інтеракції в англійській мові та уточнення його робочої дефініції.

Матеріалом дослідження слугують близько 3500 англійських ідіом, виокремлених із 50 лексикографічних джерел: 27 фразеологічних і ідіоматичних двомовних словників і 23 тлумачних, енциклопедичних і етимологічних одномовних словників.

Методи та методика дослідження. У праці застосовано окремі елементи дефініційного, концептуального та лінгвокультурного аналізу, методу фразеологічної ідентифікації.

Виклад основного матеріалу. Припустимо, що ідіоматичний простір пов’язаний із когнітивним простором. Тоді інформація, яку він уміщає, структурується у вигляді п’яти параметрів (дискурсивного, варіантологічного, лінгвокогнітивного, прагматичного та лінгвокультурного), що водночас поглинають вхідну інформацію та перетворюють вихідну інформацію. Ці параметри, на нашу думку, відповідають також п’яти методологічним принципам, необхідним для всебічного вивчення ідіоматичного простору соціальної інтеракції:

1. *Дискурсивний параметр:* принцип мовленнєворозумових дій суб’єктів соціальної інтеракції, пов’язаних із осмисленням, пізнанням і представленням світу одного суб’єкта (адресанта) та осмисленням мовної картини світу іншим суб’єктом (адресатом). Сам термін “ідіоматизований простір соціальної інтеракції” є на перший погляд суперечливим, оскільки, як зазначає, Р. Водак, «соціологічні, лінгвістичні та когнітивні категорії неможливо зіставити безпосередньо, оскільки вони залежать від “різних горизонтів”» [Водак 2006, с. 123]. На думку Р. Водак, теорією-посередником, здатною поєднати соціологічні, лінгвістичні та когнітивні категорії, може бути соціокогнітивна теорія дискурсу [Водак 2006, с. 24]. Т.А. ван Дейк, зокрема, запропонував соціокогнітивну модель, відповідно до якої породження стереотипів і упереджень відбувається внаслідок поєднання цілого комплексу когнітивних процесів, найважливішим із яких є збереження досвіду індивіда як ситуативної моделі в короткостроковій і довгостроковій пам’яті [van Dijk 1984]. Окрім того, в іншій праці цього автора дискурс трактується як текст у контексті, або подія з позиції дії [van Dijk 1977], що свідчить про культурно-ситуативне розуміння дискурсу.

Варіантологічний параметр: принцип представлення ідіоматичного простору у вигляді опозиції цілого (глобальної англійської мови – Global English)

і конкретного (національних варіантів англійської мови – national varieties of English). Відповідно до концепції Б. Качру, *англомовний простір* можна представити у вигляді трьох концентричних кіл, де *центральне внутрішнє коло* (The Inner Circle) містить національні варіанти англійської мови (National varieties), наприклад, у Великобританії, США, Канаді, Австралії тощо. Друге, *зовнішнє коло* (the Outer Circle) охоплює інституційні варіанти англійської мови (institutionalized varieties) у країнах, історично пов’язаних із Британською колоніальною імперією, наприклад, в Індії, Пакистані, Нігерії, Сінгапурі тощо, де національно-державним спільнотам унаслідок політико-економічних чинників необхідна інституційна і об’єднувальна функція англійської мови в державній і суспільній структурах. У *третьому колі, що розширюється* (the Expanding Circle), представлені практичні варіанти (performance varieties), наприклад, у Данії, Індонезії, Китаї, Малайзії, Росії, Японії тощо, де англійська мова, попри неофіційний статус, виконує освітні та культурно-політичні функції [Kachru 1986]. У нашому дослідженні ми беремо до уваги ідіоматичні одиниці британського, американського, австралійського та канадського національних варіантів.

Лінгвокогнітивний параметр: принцип представлення інформації у формі ментальних просторів як ділянок концептуального простору, утворених на основі порівняння, ідентичності, аналогії, метафоричного та метонімічного переосмислення тощо. Теорія концептуальної інтеграції сьогодні є однією з найбільш перспективних концепцій, покликаних продемонструвати те, як люди осмислюють, конструюють та розуміють навколишню дійсність, урахувавши водночас концептуальну інтеграцію як мовного, так і позамовного походження. Концептуальна мережа інтеграції (conceptual integration network) – це набір ментальних просторів, який зазвичай складається з двох чи більше вхідних просторів (input spaces), структурованих за допомогою інформації з різних когнітивних сфер, загального простору (generic space) і вихідного або змішаного простору (blended space). Структура загального простору містить елементи, властиві для всіх вхідних ментальних просторів, у той час як структура вихідного простору успадковує елементи, характерні для всіх ментальних просторів, унаслідок чого утворюється нова, «емерджентна» структура (в термінах Ж. Фоконье та М. Тернера).

Прагматичний параметр: принцип вираження змін на рівні модальності висловлювання залежно від того, кому призначена інформація, що передається, та якими цілями керуються суб’єкти соціальної інтеракції. Як зазначає І. Кечкеш, «ідіоматика реально відображає соціальний вимір мови, на противагу структурному, оскільки більшість ідіоматичних висловів уже є готовими одиницями на позначення соціальних функцій» [Kecskes 2013, с. 105]. Цим твердженням автор чітко вказує на те, що ідіоматика є невід’ємною частиною прагматичної компетенції, часто виражає культурні цінності, соціальні очікування та позицію мовця. Ф. Коулмас

стверджував, що «успішне координування соціальної взаємодії багатьох в чому залежить від стандартизованих способів організації міжособистісних взаємодій» [Coulmas 1981, с. 1]. П. Говарт наголошував, що «лінгвістична компетенція носіїв мови включає значний і важливий фразеологічний компонент» [Howarth 1998, с. 82]. Це все вказує на тісний взаємозв'язок між ідіоматикою та соціальною інтеракцією і може допомогти витлумачити поняття «соціальної (міжкультурної) інтеракції», оскільки ідіоматика є результатом конвенціоналізації та стандартизації, що підтримується регулярним використанням певних лексичних одиниць для реалізації конкретних цілей у мовному колективі.

Лінгвокультурний параметр: принцип вираження взаємозв'язку між лінгвістичною формою висловлення суб'єктів соціальної інтеракції і відповідними культурними концептами. За твердженням Н.Ф. Венжинович, одним із основних завдань лінгвістики нині є розкриття особливостей менталітету народу через мову, виявлення цілих комплексів культурних традицій, закріплених у мові, тому закономірною є зміна фразеологічної проблематики в бік людини як носія певної культури, що дає змогу відповісти на запитання, які образи виникли у її свідомості в процесі створення фразеологічних одиниць [Венжинович 2018, с. 169]. Стосовно ідіоматичного простору такими концептами визначено EXCHANGE (ОБМІН) (всього 1604 ідіоми), COMPETITION (ЗМАГАННЯ) (всього 628 ідіом), CONFLICT (КОНФЛІКТ) (всього 636 ідіом), COOPERATION (СПІВПРАЦЯ) (всього 316 ідіом) і ACCOMMODATION (ПРИМИРЕННЯ) (всього 128 ідіом). Типовими ідіомами, відібраними для репрезентації цих концептів, є такі:

- *rub shoulders with someone* «spend time with someone important or famous [mainly British, informal]» [OIDLE] (укр. проводити час із відомими або впливовими людьми) (обмін);

- *shoot the messenger* «blame a person who has told them bad news or information instead of blaming the person who is responsible for the situation» [CCID] (укр. вбити посланця, (який приніс погану звістку) (конфлікт);

- *not rest on your laurels* «continue working hard to make sure that they continue to be successful rather than relying on the success they have already had» [CCID] (укр. не почитати на лаврах, продовжувати працювати над собою) (конкуренція);

- *a gentleman's agreement* «an informal agreement that is not written down but in which people trust one another to do what they have promised» [ODEI] (укр. джентельменська угода; прийнята в міжнародній практиці назва договору, укладеного в усній формі, що не позбавляє юридичного значення обов'язки, які накладаються на його учасників) (співпраця);

- *give and take* «the way in which two people or groups in a relationship accept that they cannot have everything that they want and that they must sometimes give the other person or group what they want» [LID] (укр. підхід, заснований на пошуку

компромісних рішень або взаємних поступках) (примирення), відповідно.

Методологічним підґрунтям, за нашим переконанням, яке дасть змогу всебічно описати багатоаспектні та водночас суперечливі моменти ідіоматичного простору соціальної інтеракції, обрано теорію концептуальної інтеграції [Fauconnier & Turner 1998; Fauconnier & Turner 2002] та теорію сучасного англійського простору [Kachru 1986]. Таке методологічне поєднання обґрунтовано тим, що обидві теорії містять просторовий компонент у своєму інструментарію, а категорія простору, разом із абстрактними відношеннями, матерією, розумом, волею і чуттєвими та моральними силами [Кобозєва 2000, с. 123], є релевантною в лінгвістиці.

На основі таких міркувань сформовано нашу робочу дефініцію поняття «ідіоматичний простір». Відповідно, ми вважаємо, що ідіоматичний простір – це дискурсивно та географічно опосередковане середовище репрезентації ментальних просторів як ділянок концептуального простору, за якими закріплені певні види інформації, сконструйованої на основі узагальнених мовних, прагматичних і культурних стратегій. По-перше, ідіоматичний простір вважаємо *дискурсивно опосередкованим середовищем* з огляду на те, що відповідно до теорії, що базується на вживанні (Вубеє 2010), значення ідіом визначається змістом, який у них вкладають компетентні користувачі мови. По-друге, ідіоматичний простір – це *географічно та варіантологічно опосередковане середовище*, оскільки до уваги беруться як загальний англійськомовний простір, так і його окремі складники – національні варіанти: британський, американський, австралійський і канадський. По-третє, *дискурсивне вживання ідіом відкриває можливість для ідентифікування ментальних просторів*, які, у свою чергу, частково базуються на (концептуальних) метафорах або метоніміях як елементах концептуального простору. По-четверте, тлумачення ідіоматично вербалізованих ментальних просторів потребує відповідної *лінгвістичної, прагматичної та культурної компетенції* для максимально точного декодування концептуального змісту ідіоматизованих ментальних просторів.

Висновки. Дослідження ідіоматичного простору соціальної інтеракції повинно базуватися на п'яти методологічних принципах: дискурсивному, варіантологічному, лінгвокогнітивному, прагматичному та лінгвокультурному. Ідіоматичний простір – це дискурсивно та географічно опосередковане середовище репрезентації ментальних просторів як ділянок концептуального простору, за якими закріплені певні види інформації, сконструйованої на основі узагальнених мовних, прагматичних і культурних стратегій. Перспективами цього дослідження вважаємо опис концептів EXCHANGE (ОБМІН), COMPETITION (ЗМАГАННЯ), CONFLICT (КОНФЛІКТ), COOPERATION (СПІВПРАЦЯ) і ACCOMMODATION (ПРИМИРЕННЯ) ідіоматичного простору соціальної інтеракції в британському, американському, австралійському та канадському національних варіантах англійської мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андреева І.О. Лінгвокогнітивні параметри концептуалізації простору засобами англійської фразеології: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2007. 20 с.
2. Венжинович Н.Ф. Фраземіка української літературної мови: когнітивний та лінгвокультурологічний аспекти: спец. 10.02.01 – українська мова: дис. ... докт. філол. наук. Київ, 2018. 503 с.
3. Водак Р. Взаимосвязь «дискурс – общество»: когнитивный подход к критическому дискурсу-анализу. Современная политическая лингвистика / под ред. Э. Будаева, А.П. Чудинова. Екатеринбург: Урал. гос. пед. ун-т, 2006. С 123–136.
4. Гуревич Л.С. Когнитивное пространство метакоммуникации: основы прагматического изучения: дисс. ... д-ра филол. наук: 10.02.19 – теория языка. Москва: ФГБОУ ВПО «Военный университет», 2011. 400 с.
5. Кобозева И.М. Грамматика описания пространства. Логический анализ языка. Языки пространств. Языки русской культуры. Москва, 2000. С .152–163.
6. Ніконова В.Г. Концепт – концептуальний простір – картина світу: досвід поетико-когнітивного аналізу художнього тексту. *Вісник КНЛУ. Серія: Філологія*. Т. 15. № 2. 2012. С. 117–123.
7. Фещенко Ю.І. Ідіоматичний простір «homo socialis» у сучасній англійській мові: лінгвокогнітивний та комунікативно-функціональний аспекти: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 – германські мови. Київ, 2007. 20 с.
8. Щукина Д.А. Пространство как лингвокогнитивная категория (на материале произведений М.А. Булгакова разных жанров): автореф. дисс. на соискание степени докт. филол. наук: 10.02.01 – русский язык. Санкт-Петербург: Санкт-Петербургский государственный университет, 2004. 35 с.
9. Bybee J. *Language, usage and cognition*. Cambridge: Cambridge University Press. 2010. 252 p.
10. *Collins Cobuild Idioms Dictionary*. Glasgow: Harper Collins, 2006. 490 p.
11. Coulmas F. (ed.). *Conversational Routine: Explorations in standardized communication situations and prepatterned speech*. The Hague: Mouton. 331 p.
12. Dijk T.A. *Van Prejudice in Discourse: An analysis of ethnic prejudice in cognition and conversation*. Amsterdam / Philadelphia, 1984. 180 p.
13. Dijk T.A. *Van Text and Context: Explorations in the Semantics and Pragmatics of Discourse*. London: Addison-Wesley Longman Limited, 1977. 261 p.
14. Fauconnier G., Turner M. *Conceptual Integration Networks*. *The Cognitive Linguistics Reader*. Ed. by V. Evans, Benjamin K. Bergen, J. Zinken. London: Equinox, 2007. P. 360–420.
15. Fauconnier G., Turner M. *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York: Basic Books, 2003. 464 p.
16. Howarth P.A. *Phraseology in English academic writing: Some implications for language learning and dictionary making*. Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 1996. 230 p.
17. Kachru Braj B. *The Alchemy of English: The Spread, Functions, and Models of Non-native Englishes*. Chicago: University of Illinois Press, 1986. 200 p.
18. Keeskes I. *Intercultural Pragmatics*. New York: Oxford University Press, 2013. 288 p.
19. *Longman Idioms Dictionary*. London: Longman, 1998. 416 p.
20. *Oxford Dictionary of English Idioms* / Ed. by A.P. Cowie, R. Mackin, I.R. McCaig. Oxford: Oxford University Press, 1993. 685 p. [ODEI]
21. *Oxford Idioms Dictionary for Learners of English*. Oxford: Oxford University Press, 2006. 470 p. [OIDLE]
22. Siyanova-Chanturia A. On the 'holistic' nature of formulaic language. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*, 2015. Vol. 11. No. 2. P. 285–301.
23. Wood D. *Fundamentals of formulaic language: An introduction*. London: Bloomsbury Academic, 2015. 192 p.
24. Wray A. *Formulaic language: pushing the boundaries* London: Oxford University Press, 2008. 305 p.

REFERENCES

1. Andreyeva I.O. (2007) *Linhvokohnityvni parametry kontseptualizatsii prostoru zasobamy anhliyskoi frazeolohii* [Linguistic and cognitive parameters of space conceptualization in the English phraseology]: PhD author's abstract: 10.02.04. Odessa. 20 s. [in Ukrainian].
2. Feshchenko Yu.V. (2007) *Idiomatychnyy prostir «homo socialis» u suchasniy anhliyskiy movi: linhvokohnityvnyy ta komunikatyvno-funktsionalnyy aspekty* [Idiomatic space «homo socialis» in contemporary English: linguo-cognitive and communicative-functional aspects]: PhD author's abstract: 10.02.04. Kyiv. 20 s. [in Ukrainian].
3. Gurevich L.S. (2011) *Kognitivnoe prostranstvo metakommunikatsii: osnovyi pragmasemanticheskogo izucheniya* [The Cognitive Space of Metacommunication: Fundamentals of Pragma-semantic Analysis]. *The Dissertation for a Doctoral Degree in Philology, speciality 10.02.19 – Linguistic Theory*. Moskva. 400 s. [in Russian].
4. Kobozeva I.M. (2000) *Grammatika opisaniya prostranstva. Logicheskii analiz yazyika. Yazyki prostranstv. Yazyki russkoy kulturyi* [Grammar of Describing Space. Logical Analysis of Language. Languages of Spaces. Languages of the Russian Culture]. Moskva. S. 152–163 [in Russian].
5. Nikonova V.H. (2012) *Koncept – konceptualnyi prostir – kartyna svitu: dosvid poetyko-kohnityvnoho analizu hudozhnoho tekstu* [Concept – conceptual space – worldview]: Evidence from poetic and cognitive analysis of literary text. *Herald of Kyiv National Linguistic University*. S. 117–123 [in Ukrainian].

6. Shchukina D.A. (2004) Prostranstvo kak lingvokognitivnaya kategoriya=a (na materyale proizvedeniy M.A. Bulgakova raznykh zhanrov) [Space as a linguocognitive category (evidence from various genre works by M.A. Bulgakov)]. DSc the author's abstract: 10.02.01. Saint Petersburg. 35 s. [in Russian].
7. Venzhynovych N.F. (2018) Frazemika ukrainstoi literaturnoi movy: kohnityvnyi ta linhvokulturolohichniy aspekty [Phrases of the Ukrainian Literary Language: Cognitive and Linguistic Culturological Aspects]. The Dissertation for a Doctoral Degree in Philology, speciality 10.02.01 – the Ukrainian Language. Kyiv. 503 s. [in Ukrainian].
8. Vodak R. (2006) Vzaimosvyaz «diskurs – obshchestvo»: kognitivnyi podhod k kriticheskomu diskurs-analizu [«Discourse – Society» Relationship: A Cognitive Approach to Critical Discourse Analysis]. Modern Political Linguistics. Yekaterinburg. S. 123–136 [in Russian].
9. Bybee J. (2010) Language, usage and cognition. Cambridge: Cambridge University Press. 252 p. [in English].
10. Collins Cobuild Idioms Dictionary (2006) Glasgow: Harper Collins. 490 p. [in English].
11. Coulmas F. (ed.) (1981) Conversational Routine: Explorations in standardized communication situations and prepatterned speech. The Hague: Mouton. 331 p. [in English].
12. Dijk T.A. (1984) Van Prejudice in Discourse: An analysis of ethnic prejudice in cognition and conversation. Amsterdam / Philadelphia. 180 p. [in English].
13. Dijk T.A. (1977) Van Text and Context: Explorations in the Semantics and Pragmatics of Discourse. London: Addison-Wesley Longman Limited. 261 p. [in English].
14. Fauconnier G., Turner M. (2007) Conceptual Integration Networks. The Cognitive Linguistics Reader. Ed. by V. Evans, Benjamin K. Bergen, J. Zinken. London: Equinox. P. 360–420 [in English].
15. Fauconnier G., Turner M. (2003) The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities. New York: Basic Books. 464 p. [in English].
16. Howarth P.A. (1996) Phraseology in English academic writing: Some implications for language learning and dictionary making. Berlin & New York: Mouton de Gruyter. 230 p. [in English].
17. Kachru Braj B. (1986) The Alchemy of English: The Spread, Functions, and Models of Non-native Englishes. Chicago: University of Illinois Press. 200 p. [in English].
18. Keszkes I. (2013) Intercultural Pragmatics. New York: Oxford University Press. 288 p. [in English].
19. Longman Idioms Dictionary (1998). London: Longman. 416 p. [in English].
20. Oxford Dictionary of English Idioms (1993) / Ed. by A.P. Cowie, R. Mackin, I.R. McCaig. Oxford: Oxford University Press. 685 p. [ODEI] [in English].
21. Oxford Idioms Dictionary for Learners of English O. (2006) Oxford: Oxford University Press. 470 p. [OIDLE] [in English].
22. Siyanova-Chanturia A. (2015) On the 'holistic' nature of formulaic language. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*. Vol. 11. No. 2. P. 285–301 [in English].
23. Wood D. (2015) Fundamentals of formulaic language: An introduction. London: Bloomsbury Academic. 192 p. [in English].
24. Wray A. (2008) Formulaic language: pushing the boundaries London: Oxford University Press. 305 p. [in English].

METHODOLOGICAL ISSUES IN THE LINGUISTIC ANALYSIS OF IDIOMATIC SPACE

Abstract. The idiomatic space of social interaction is the manifestation of a system of interdependent social acts, where the actions of an individual are in direct cause effect relationship with the activities of others. The paper is devoted to the methodological analysis of the idiomatic space of social interaction in modern English. A step-by-step algorithm of a rigorous study of idiomatic space is proposed. This includes the following parameters: discursive: the principle of verbal and cogitative actions of social interaction subjects related to understanding, cognition and representation of the worldview of one person (addressee) and comprehension of the linguistic worldview by another person (addressee); variantological: the principle of idiomatic space representation in the form of a whole (Global English) and part (national varieties of English) opposition; cognitive linguistic: the principle of presenting information in the form of mental spaces as parts of the conceptual space; pragmatic: the principle of expressing changes at the level of modality of an expression depending on the addressee and the intentions of the persons involved in social interaction; cultural linguistic: the principle of expressing the relationship between the linguistic form of an expression of the subjects of social interaction and the relevant cultural concepts. We define idiomatic space as a discursive and geographically mediated environment for the representation of mental spaces as areas of conceptual space, which are fixed types of information constructed on the basis of generalized linguistic, pragmatic and cultural strategies. The paper opens prospects on the study of specific concepts of the idiomatic space of social interaction, such as EXCHANGE, COMPETITION, CONFLICT, COOPERATION and ACCOMMODATION in British English, American English, Australian English, and Canadian English.

Keywords: idioms, study of idioms, idiomatic space, social interaction, conceptual space.

© Ковалюк Ю., 2020 р.

Юрій Ковалюк – кандидат філологічних наук, докторант кафедри англійської мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна; <https://orcid.org/0000-0002-9379-2187>

Yuriy Kovalyuk – Candidate of Philology, postdoctoral student at the English Language Department, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine; <https://orcid.org/0000-0002-9379-2187>